

Brusel 30. listopadu 2023
(OR. en)

15989/23

AGRI 744
AGRILEG 310
AGRIFIN 145
AGRISTR 66
AGRIORG 138

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Zvláštní výbor pro zemědělství / Rada
Předmět:	Zhodnocení prvního roku provádění strategických plánů SZP – <i>informace předsednictví</i>

S ohledem na zasedání Rady pro zemědělství a rybolov konající se ve dnech 10. a 11. prosince 2023 delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví týkající se prvního roku provádění nové SZP.

Zhodnocení prvního roku provádění strategických plánů SZP

V roce 2021, po více než třech letech jednání, se Evropský parlament a Rada na základě návrhu Komise dohodly na reformě SZP, a to zejména prostřednictvím nařízení 2021/2115.

V průběhu roku 2022 byly návrhy strategických plánů předložené členskými státy přezkoumány Komisí, byly v nich provedeny změny, a nakonec byly schváleny, aby mohly začít být uplatňovány od 1. ledna 2023.

Rok 2023 se nyní chýlí ke konci a je vhodný čas zamyslet se nad reformou, kterou jsme zavedli, nad zkušenostmi získanými v prvním roce jejího provádění a nad tím, co nás v nadcházejícím roce i v dalších letech v této souvislosti čeká.

Provádění se neobešlo bez problémů. V první řadě se jedná o problémy, jež jsou neoddělitelně spjaty s reformou, která zahrnuje zásadní inovace a v jejímž rámci bylo jen málo času na to provést tyto inovace ve vnitrostátním právu a šířit relevantní informace o nich mezi potenciálními příjemci. Vedle těchto okolností, které již byly vzaty v potaz, však spolu s dalšími nepříznivými událostmi nastala složitá situace na trhu, jež byla charakterizována vysokými cenami vstupů, vysokou volatilitou prodejních cen a s ní související nejistotou, a rovněž i obtížné povětrnostní podmínky, zejména sucho, které se rozšířilo na velkou část EU. Rovněž scénář, podle něhož se v EU vyvíjí inflace, v praxi znamená, že se podpora příjmu poskytovaná prostřednictvím přímých podpor ze SZP snižuje.

Nedávno jsme obdrželi zprávu Komise (zveřejněnou dne 24. listopadu 2023), v níž se uvádí, jak schválené plány přispívají ke specifickým cílům SZP a celkově z hlediska environmentálního přínosu této politiky představují dosud nebývalý krok vpřed. Tato zpráva rovněž poukazuje na některé aspekty, které by měly být pečlivě sledovány, aby se v nich během provádění dosáhlo žádoucích zlepšení. Také se v ní uvádí, že SZP nemůže být jediným nástrojem reakce na různé potřeby a že je nutno mobilizovat i jiné zdroje financování.

Kromě toho jsme si na konci švédského předsednictví a během šesti měsíců španělského předsednictví mohli vyměňovat názory na provádění v tomto prvním roce. V září jsme si na zasedání svolaném Komisí a poté na zasedání Zvláštního výboru pro zemědělství (ZVZ) dne 14. listopadu měli možnost vyslechnout, jak jsou plánované kroky prováděny, a to nikoli bez obtíží. Máme tedy nyní bližší představu o tom, jak jsou potřeby, na něž měly plány reagovat, prostřednictvím využívání finančních prostředků ze SZP uspokojovány.

Na zasedání ZVZ dne 9. října jsme si mohli rovněž vyměnit názory na to, jak provádění reformy takového rozsahu prostřednictvím tak komplexních plánů, jako jsou ty, které byly schváleny, vyžaduje následné úpravy s cílem zaručit dosažení jejích cílů a zajistit, aby koneční příjemci opatření mohli mít z plánovaných intervencí odpovídající prospěch. Členské státy vyjádřily před Komisí znepokojení nad tím, že podle prvních zkušeností bylo provádění změn plánů mimořádně složité. Komise vzala tyto obavy na vědomí a v posledních měsících se touto otázkou intenzivně zabývá, přičemž nedávno navrhla způsoby, jak tento proces zjednodušit.

V neposlední řadě se ve dnech 29. a 30. listopadu v Madridu setkali ředitelé, kteří jsou v jednotlivých členských státech odpovědní za strategické plány SZP, a vyměnili si názory nejen na tyto aspekty, ale i na to, jak je důležité plány a souběžně s tím i naši politiku hodnotit. Hodnocení je proces, který překračuje rámec sebe sama a jehož cílem je poskytnout informace tvůrcům politik, ale také ukázat příjemcům, čeho se dosáhne díky úsilí, které jsme při koncipování požadavků týkajících se jednotlivých intervencí požadovali, a informovat tak společnost o tom, co se výměnou za daně, z nichž se SZP financuje, dostává jejím prostřednictvím zpět.

Po šesti intenzivních měsících reflexí a výměn názorů proto můžeme provádění reformy zhodnotit: reforma reaguje na cíle a potřeby, které byly identifikovány; plány jsou, byť za cenu určitého úsilí, stanoveny a jejich realizace probíhá a tyto plány budou reagovat na konkrétní potřeby jednotlivých členských států. Reforma je velice rozsáhlá, což znamená velmi důležitou změnu pro naše zemědělce, která je pro ně často matoucí, a to i proto, že kontext, v němž probíhá, je obzvláště složitý. Je nezbytné tuto reformu ukotvit a veškeré naše úsilí zaměřit na její správné provádění a na měření a hodnocení jejích výsledků.

Naše zemědělské podniky si rovněž zaslouží signál o stabilitě podpory, neboť se musejí přizpůsobovat velké změně. Po provedení této změny potřebujeme roky stabilního uplatňování této politiky k její konsolidaci, která umožní, aby zemědělské podniky ve větší míře využívaly všechny příležitosti, které jim plány poskytují. Odvětví zemědělství potřebuje signál o stabilitě, jakož i důslednost v otázce, o níž tato Rada diskutovala již při předchozích příležitostech: nemůžeme od našich zemědělců stále požadovat větší úsilí, pokud nebude doprovázeno dodatečnou podporou.

S ohledem na výše uvedenou analýzu by předsednictví chtělo znát názor ministrů na tyto otázky:

1. Souhlasíte s tímto hodnocením a existují některé aspekty, které byste vzhledem ke zkušenostem ve vaší zemi chtěli zdůraznit, blíže popsat nebo poopravit?
2. Existují podle vás další prvky, které bychom měli v rámci tohoto hodnocení vzít rovněž v potaz?
